Panna karácsonya

Rozmán László

A következő kerettörténet valójában bárhol játszódhatna, a nagyvárosi helyszín kiválasztása nem okoz gondot a rendezésben. A Narrátor jeleníti meg az összekötő szövegeket, melyek nem túl hosszúak, közben a szereplők nyugodtan megkereshetik helyüket a versmondáshoz, berendezhetik az éppen aktuális díszletet. Ha igazi színpadon zajlanak a történések, akkor a fényekkel még inkább ki lehet emelni az éppen aktuális mozgást, beszédet, verset.

Narrátor: Panna egy nagyváros kertes részében élt apukájával és anyukájával, de nagyszülei is közel laktak, így bizony mindenki kényeztette, a kedvét kereste. Szinte úgy élt, mint egy igazi kis hercegnő az elvarázsolt királyság mesés birodalmában. Mikor leesett az első hó, apukájával szánkózni jártak, s egyszer hazafelé jövet rácsodálkozott egy hatalmas kivilágított fenyőfára, mely már az ünnep fényében ragyogott, pedig még csak advent közepén jártak.

Panna és édesapa dialógusa:

– Apu! Miért hívják ezt a fát karácsonyfának?

– Mert karácsonykor állítjuk, és az ünnep dísze.

– De miért állítjuk?

– Mert akkor született a kis Jézus, akinek a születésére emlékezünk, és mindenki szeretettel megajándékozza a családtagjait.

– Jó. Nem vagyok dedós. Ezt már tudom tavalyról. A Jézuskát, az ajándékokat, a karácsonyfát, ami fenyőfa, igaz? De ha karácsonyfának hívjuk, akkor hol van rajta a KARÁCSONY? Na, ezt mondd meg nekem!

– Tudod, az így egészben a Karácsonyfa. Nem tudom rajta megmutatni neked a karácsonyt.

– Hát, apu, azt hittem, te mindent tudsz… Látom, tévedtem.

(Panna és édesapja háttérbe vonulnak.)

Narrátor: Pannát persze nem hagyta nyugodni a kérdés. Látta, hogy szülei nagy táskákkal érkeznek olykor, és ezek a táskák aztán eltűnnek valahol, és nem hívják, hogy segítsen kipakolni… Hátha abban van Karácsony.

A nagyi is sugdolózott anyával, amit abbahagytak, mikor ő a babájával beviharzott a nappaliba, és azonnal a mézeskalács receptjéről kezdtek el beszélni, ami tavaly nem a legfényesebben sikerült. Biztos ők is a Karácsonyról beszéltek…

Teltek-múltak a napok. Az adventi koszorún már a negyedik gyertya égett, de Panna egyre türelmetlenebbül feltett kérdéseire senki sem tudta megadni a neki megfelelő választ. Így jött el szenteste napja. Apa és nagyapa a garázsban foglalatoskodtak, és senkit nem engedtek be. Anya és nagyi most új recept szerint készítette a mézeskalácsot, és az első adag bizony nagyon jól sikerült. Panna senkinek sem szólt, bepakolt egy almát, egy kis mézeskalácsot, egy csokit a Hello Kitty-s hátizsákjába, és észrevétlenül kisurrant az ajtón.

– Akkor is megkeresem Karácsonyt!

Narrátor: Mondta elszántan, és elindult a kicsit lejtős úton a buszmegálló felé. A körtéren egy zenekar játszott, emberek gyűltek köréjük, és hallgatták a zenét. *(Pár nagyobb fiú gitárral, esetleg szintetizátorral, akik imitálják a zenét.)*

Zene: V'Moto-Rock: *Gyertyák* – az első refrénig *(A világhálón jó minőségben megtalálható.)*

Narrátor: Panna megrángatta az egyik zenész kabátujját.

Panna és a zenész párbeszéde:

– Nem tudod, hol találom Karácsonyt?

– De hisz mindjárt az van, te kis butus! Nem kell azt keresni! *(Mondja a zenész, és tovább játszik. A zene halkan mehet tovább, amíg Panna a következő színig elmegy.)*

Narrátor: Az egyik iskola előtt gyerekek szavaltak karácsonyi verseket. Őket is hallgatta egy kicsit. Majd megkérdezte egyiküket.

(Ide tetszés szerint illeszthetünk karácsonyi verseket. Ajánlatos lenne egy gondolati sorrendet felállítani, s először egy adventi verssel az ünnepi hangulatra való készülést megteremteni, majd következhet a többi vers. A kerettörténet utáni ajánlóból tetszés szerint lehet válogatni.)

Panna és egy versmondó fiú/lány párbeszéde:

– Figyelj! Te sem tudod, hol találom Karácsonyt?

– Kérdezd meg az apukádat, ő biztos tudja.

– Hát, *(Panna nagyot sóhajt.)* pont ő nem tudja! Azért kell nekem a dolgok végére járni…

Narrátor: Amikor tovább mendegélt, elért egy nagy templomig, melyből énekszó hallatszott. Megállt a bejáratnál. Éppen a betlehemes kezdődött.

(Ide bármilyen betlehemes beilleszthető, a világhálón számosat lehet találni. Igény esetén szívesen küldök én is.)

Az öreg pásztort kérdezte meg a műsor után.

Panna és az öreg pásztor párbeszéde:

(Aki közben leveszi a nagy szakállát, kucsmáját, és kiderül, hogy egy fiatal fiú valójában.)

– Te már olyan öreg vagy, biztos sokat tudsz. Mondd meg nekem, hol találom Karácsonyt!

– Nagyon messze van az kislány, nem juthatsz el oda egyedül. És egyébként is, nem kellene neked már rég otthon lenni?

Narrátor: Panna erre már semmit sem mondott, kissé kezdett elbizonytalanodni, tétován tett pár lépést, mert ismeretlen volt neki a környék. Túl messze jutott otthonról. Nem tudta, hol a buszmegálló. Talált azért egy bezárt üzletet, annak a kirakata mellé leült, és elkezdett enni, mert bizony megéhezett a nagy vándorlásban. Észre sem vette, hogy eközben egy kopott ruhás öregember lép hozzá. Lyukas szatyor volt a kezében, kenyér csücske kandikált ki belőle… Szakálla volt, ócska sísapkája alól rendezetlenül lógott ki a haja. *(Panna egy lépcsőn vagy egy kopott széken ül, de mikor megszólítják, illedelmesen feláll.)*

Panna és az öregember párbeszéde:

– Hát te mit keresel itt, kislány? *(Panna először megijedt, de mikor az ember szemébe nézett, megnyugodott. Kissé szomorú, de nyílt, tiszta tekintete volt.)*

– Karácsonyt keresem. Tudod, én ezt nem értem. Van karácsonyi csengő, ami egy kis harang. Van karácsonyfa, ami valójában fenyő. De senki nem mondja meg, hogy hol van maga a Karácsony!

– És te elindultál ma, szenteste napján egyedül, hogy megkeresd Karácsonyt?

– Persze. Apu se tudta, meg a barátom, Peti se a suliban. Szerinted akkor kire számíthatok még? De az a baj, hogy más se tudta, pedig annyi helyen megkérdeztem…

– Ha megmondom Neked, hogy hol van Karácsony, akkor hazamész?

– Igen!

– Az igazi Karácsony a szívünkben van. Bennünk, emberekben. A szeretetünkben, ahogy azokat szeretjük, akik velünk vannak, s ilyenkor magunk mellett érezzük azokat is, akik már nincsenek. És ekkor mindegy, hogy milyen díszes a karácsonyfád, mennyi ajándék van alatta, vagy esetleg semmi sincs, a Karácsony akkor is köztünk van és ott is marad. Ezért kell hazamenned azokhoz, akik szeretnek. Most már érted? Otthon találod meg az igazi Karácsonyt!

– És ajándékot is azért adunk, mert szeretünk valakit, ugye?

– Igen, azért, de a legszebb ajándék maga a szeretet, ezt sose feledd!

– Akkor én most adok neked ajándékot!

(Panna előhúzza a hátizsákjából az almát és a csokit. Az öregember elveszi, és elgondolkodva nézi.)

– Rég kaptam már karácsonyi ajándékot… Látod, nekem semmim sincs, amivel viszonozhatnám.

– Már nem kell, mert a legfontosabbat megmondtad… Neked köszönhetem, hogy megtaláltam Karácsonyt! De valamit mégis kérnék. Légy szíves, mutasd meg a buszmegállót, mert eltévedtem…

– Gyere, hazakísérlek, hogy el ne tévedj megint.

(Panna megfogja az öregember kezét, és elindulnak hazafelé.)

Zárókép: *Mikor Panna és az öregember kifele indulnak a színpadról, elkezdődik a zene, ekkor a többi szereplő gyertyával a kezében visszajön és énekel. Bármilyen záródal megfelel, leginkább talán a Neoton „Ha elmúlik karácsony" című felvétele illik ide. A szereplők kihagyják Panna helyét középen, és ő is visszajön.*

VERSAJÁNLÓ

Túrmezei Erzsébet: Ne menjünk egyedül!

Halk hóesésben karácsony előtt
megyek az úton egyedül.
Mind halványak, ködbevesznek
az Ipolyon túli hegyek.
Most Betlehem felé megyek.
Bent a szívemben az öröm
boldog glóriát hegedül.

Fehér utamra hirtelen
árnyék vetődik, vádló kérdés:
A pásztorok is együtt mentek,
a bölcsek is hárman hódoltak...
Mit mond a betlehemi Gyermek,
hogyha senki nem lesz velem,
ha egymagamban érkezem?!
Hát az én szívem nem dobolja
karácsony örök riadóját:
„Menjünk el m i n d Betlehemig!"?

Kinyújtom kereső kezem:
ráncos, öreg kezek,
kicsiny gyermekkezek
simuljanak belé!
Induljunk együtt Betlehem felé!
Együtt a gyászolókkal,
az egyedülvalókkal!
Hiszen a nagy örömből
mindnyájunknak telik! A jászol mellett
ma mindnyájunkra üdvösség derül!

Halk hóesésben Betlehem felé
ne menjünk egyedül!

Makray R. László: Advent után

Karácsony már a kertek alatt lépdel
roskadozó hóban botladozik lába
advent koszorúján gyertyák gyúlnak fénnyel
otthonra mégsem lel, így minden hiába.

Riasztja a pénz, az üzletek világa,
nem vágyik ő nagyra, csak egy kicsikére,
szeretetre, fényre, egy marék szalmára,
a hidegben is csak ember-közelségre.

És megy tovább Karácsony, botladozó lábbal
rongyos köpenyében, mely a földig érő
marasszuk itt dallal, halk szavú imával,
addig amíg lehet, addig, míg nem késő…

Balogh József: Decemberes

Csöndeket pelyhez most a park,
ködökkel fákra hullnak,
lámpát a fénye fogva tart,
álmokat itt a hinta hajt,
fűszálak hóba bújnak.

A pincesor is rég kihalt,
és szelek szétszaladtak,
dér festi át a rőt avart,
valami hóvihart kavart,
közénk karácsony ballag.

Felhő rejt fázó csillagot,
nyújtózkodnak az éjek,
és kurtábbak a nappalok,
egy messzi jászol még ragyog,
és színe lesz az égnek.

Zombor Béla: Szelídítsd meg (részlet)

Karácsony van. Ma születik újjá a szeretet,
ártatlan permet, éltető mosoly.
Ne engedd, hogy leolvadjon rólam tűz-láng hited,
ha éledő lelkem hozzád hajol.

Szabadíts meg engem, s taníts tűrni is, ha kell,
még élünk, ó tenni kell valamit –
Nem kívánok elérhetetlen csúcsra jutni fel:
szelídítsd meg bennünk az emberit!

Radványi Kálmán: Én Jézust várom, a kis Gyermeket

Ti nagy, hatalmas Messiásra vártok,
Ki fölkavarja az avult világot,
Kinek hatalma tisztító vihar,
Ki poklot ostromol villámival:
Én Jézust várom, a kis gyermeket,
Ki bölcsőjében játszik és nevet.

Vajúdást vártok, eszmék harcait,
Vak gyűlölettel, gőggel küzd a hit,
Viharzó harcot vív az öntudat
A szent szabadság zászlaja alatt.
Én Jézust várom, a kis csecsemőt;
Letérdelek kis lábai előtt.

Titeket súlyos problémák gyötörnek:
Én átadom magam a szent gyönyörnek.
Filozofáltok, írtok könyveket,
Az én problémám: lélek s szeretet.
Én Jézust várom, aki mosolyog,
És mosolyától én boldog vagyok.

Gyertek fiúk, ti kicsinyek, körém
A hópelyhes karácsony estéjén,
Gyertyás és cukros kedves fa alatt
Hagyjuk a küzdő, merész vágyakat!
Mi Jézust várjuk, a kis gyermeket,
Ki báj, szelídség s égi szeretet.

Szilágyi Domokos: Karácsony

A puha hóban, csillagokban,
az ünnepi foszlós kalácson
láthatatlanul ott a jel,
hogy itt van újra a karácsony.
Mint szomjazónak a pohár víz,
úgy kell mindig e kis melegség,
hisz arra született az ember,
hogy szeressen és szeressék.
S hogy ne a hóban, csillagokban,
ne ünnepi foszlós kalácson,
ne díszített fákon, hanem
a szívekben legyen karácsony.

Baja Mihály: Karácsony hívogatása

Jöjj el szép karácsony
Oszlasd el a gyászunk.
Szomorúságunkban
jobb napot is lássunk.

Régóta lecsüngő
Bánatos fejünket
Emeld fel, töröld meg
Könnyező szívünket.

Hadd lássuk a jászolt
Az Isten Fiával,
S boruljunk elébe
Szent álmélkodással…

Üdvösségünk vára,
Hitünk napvilága,
Tündöklő fényekkel
Ragyogj a világra.

Az Ég üzenetét
Szívünkbe fogadjuk
S az egész világnak
Íme tudtul adjuk:

Dicsőség a mennynek,
Békesség a földnek,
Nyújtsanak ma jobbot
Kik egymásra törnek.

Harc, háború szűnjék,
Vérpatak megálljon,
Nemzetek szívébe
Jóakarat szálljon:

Szeretet szent lángja
Egekig lobogjon…
Az az áldott Kisded
Oh, hadd mosolyogjon.

Utassy József: Karácsony

Holdra ült az Életfavágó,
szalonnát süt csillagparázson.
– Hova, hova, Három Királyok?!
– Betlehembe. Itt a karácsony.

– Siessetek csak, menjetek csak,
kísérjen utatokon csillag,
köszöntsétek fiamat illőn,
a Megváltót, kit Mária ringat!

– Urunk, Teremtőnk, Istenünk!
Viszünk aranyat, tömjént, mirhát,
de vinnénk mi a félvilágot,
ha bírnánk, Urunk, ha bírnánk.

– Jól van, jól van, Három Királyok,
menjetek csak Isten hírével,
mert hideg lesz, nagyon hideg,
farkasordító hideg éjjel.

Utassy József: Karácsonyfa

Kis szobámba varázsolva
áll egy fényes karácsonyfa.

Tetejében ezüst torony,
hol maga az Isten honol.

A fa alatt három király:
Gáspár, Menyhért, meg Boldizsár

lesik ámuldozva, hosszan:
ki tündököl a jászolban?

S virraszt ama csillag fénye
immáron kétezer éve.

Puszta Sándor: Mágusok

A kánaáni kék holdnak támasztva homlokát
József az ács, aludt
mikor zörgették az istálló ajtaját
sokáig rázva a szélküllős kaput

s hogy teregették a roppant kincseket
zsákjaikból ezer meg ezer ég
dőlt ki s tán fönt nem is maradt
csak valami halvány puha kék

később az is leszállt
zsibongó égi karokkal teli
persze mind csillag s odatelepültek
a Gyermek szívére fényleni...

Devecsery László: Karácsony

Kanászok ostora
Csördít az estére
„Teljék el az ünnep
Mindünk örömére!”

Hullongál a hó is
Nagy szirom-pelyhekben
Van belőlük elég
Fenn a fellegekben.

Karácsonyfa áll már
Szépséges menyasszony
Csillagszórók gyúlnak
Fényük felragyogjon.

Karácsonynak fénye
Bennünk megmaradjon
Lobogjon csak tovább
Gyertyáinknak lángja
Emberi melegség
Köszönts a világra!

Dutka Ákos: Karácsony

Karácsony, béke, szeretet,
Beszéltek róla emberek.
Várjátok, vágyó álmotok
S nincs itthon soha nálatok.

Elillant drága képzelet:
Gyermekkorodból jön veled
Aranydiós, szent mesefa,
Anyád terített asztala.

Karácsony, béke, Betlehem…
Elég a gyertya hirtelen.
Elég a karcsú mesefán
S mi marad holnap ezután?

Marad a gond, bűn, gyűlölet.
Pedig higgyétek emberek,
Ez az egyetlen értelem,
Amelynek titka végtelen.

Ez az egyetlen igaz út,
Melyen mindenki hazajut.
Mely földre hozza az Eget:
A Szeretet, a Szeretet.

További versek, melyek az interneten fellelhetők:

Balogh József: Karácsony
Gárdonyi Géza: Karácsonyi ének
Pődör György: Karácsony árváihoz